

Pianisten som föll för Monicas röst

Berättelse

Det var augusti 1964. Monica Zetterlund stod i en studio i Stockholm. Vid pianot satt Bill Evans, en av världens mest kända jazzpianister. Han kom från USA. Med honom fanns en basist och en trumslagare. Tillsammans bildade de Bill Evans Trio.

Hur hade det här mötet börjat? Året innan, 1963, hade Monica spelat in en låt på svenska. Låten hette "Monicas vals". Texten var skriven av Beppe Wolgers. När Bill Evans var på turné i Sverige fick han höra inspelningen. Han blev helt tagen av Monicas röst. Hans manager, Helen Keane, ordnade då en inspelning i Stockholm.

Nu satt de alltså i studion. Bill Evans spelade lugnt och mjukt på pianot. Monica sjöng. Hon sjöng inte starkt och högt. I stället sjöng hon nära och tyst, nästan som om hon pratade. Rösten blev som ett eget instrument bland de andra.

De spelade in tio låtar. Några var på svenska och några på engelska. En av dem var just "Monicas vals". På engelska heter den "Waltz for Debby".

Skivan kom ut i december 1964 och fick namnet *Waltz for Debby*. Den blev mycket älskad. Än i dag säger många att det är en av de finaste jazzskivorna som gjorts i Sverige. Det var ovanligt att en svensk sångerska sjöng tillsammans med en så stor amerikansk musiker. Mötet mellan Monicas röst och Bills piano blev ett ögonblick som människor minns länge.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
en studio	ett rum där man spelar in musik
en jazzpianist	en person som spelar jazz på piano
en basist	en person som spelar bas
en trumslagare	en person som spelar trummor
en turné	en resa där en artist uppträder på många platser
en manager	en person som ordnar arbetet åt en artist
tagen	Hon blev tagen och kunde inte prata.
ett instrument	något man gör musik med
en sångerska	en kvinna som sjunger
ovanlig	inte vanlig, händer sällan
ett ögonblick	en mycket kort tid

Läsförståelsefrågor

1. Var spelade Monica och Bill Evans in skivan?
 1. i New York
 2. i en studio i Stockholm
 3. i Hagfors
2. Hur fick Bill Evans höra Monica sjunga?
 1. på radio i USA
 2. på en turné i Sverige
 3. av sin familj
3. Vem skrev den svenska texten till "Monicas vals"?
 1. Bill Evans
 2. Helen Keane
 3. Beppe Wolgers
4. Hur sjöng Monica i studion?
 1. starkt och högt
 2. nära och tyst
 3. hon sjöng inte alls
5. Stämmer påståendena med texten? Svara *ja*, *nej* eller *det står inte i texten*.
 1. De spelade in tio låtar.
 2. Alla låtar var på engelska.
 3. Skivan blev populär i USA.
6. Varför var det ovanligt att Monica gjorde den här skivan? Svara kort. (öppen fråga)
7. Varför tror du att Bill Evans ville spela in med just Monica? (inferens)

Facit

1. i en studio i Stockholm
1. på en turné i Sverige
1. Beppe Wolgers
1. nära och tyst
1. ja b) nej (några var på svenska och några på engelska) c) det står inte i texten
- Exempel på svar: Det var ovanligt att en svensk sångerska sjöng tillsammans med en så stor och känd amerikansk musiker.
- Exempel på svar: Han blev tagen av hennes röst och tyckte att hon sjöng på ett särskilt och fint sätt.

Bedöm öppna svar efter innehåll, inte efter exakt formulering.

FÖR LÄRAREN

Texten är skriven i preteritum. Öva gärna preteritum (var, satt, sjöng, kom) och tidsord (året innan, nu, än i dag). Tema: möten och samarbete över gränser. Komplettera porträttet genom att zooma in på just inspelningsdagen.

Diskussionsfrågor

- Har du hört jazz? Vad tänker du på när du hör ordet jazz?
- Monica sjöng tyst och nära, inte starkt. Vilket sätt att sjunga tycker du om?
- Två personer från olika länder gjorde något fint tillsammans. Berätta om ett bra samarbete du varit med om.
- **Skriv (4 meningar):** Skriv om en gång då du gjorde något tillsammans med en annan person.

Källor och faktagranskning

- Wikipedia: Monica Zetterlund – https://sv.wikipedia.org/wiki/Monica_Zetterlund
- Svenskt kvinnobiografiskt lexikon (skbl.se): Eva Monica Zetterlund – <https://skbl.se/sv/artikel/MonicaZetterlund>
- SVT Nyheter: Monica Zetterlund död i brand (2005) – <https://www.svt.se/nyheter/inrikes/monica-zetterlund-dod-i-brand>
- Sveriges Radio: Monica Zetterlund död (2005) – <https://www.sverigesradio.se/artikel/617726>
- Wikimedia Commons: Category Monica Zetterlund – https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Monica_Zetterlund

Faktagranskad i juni 2026. Eva Monica Zetterlund (född Nilsson) föddes 20 september 1937 i Hagfors i Värmland och dog 12 maj 2005 i sin lägenhet på Birger Jarlsgatan i Stockholm, 67 år gammal, i en brand som enligt utredningen tros ha startat av en cigarett i sängen; hon kunde inte ta sig ut själv på grund av sin svåra skolios. Nyckelfakta: jazzalbumet Waltz for Debby med Bill Evans (1964), Eurovision Song Contest 1963 ("En gång i Stockholm"), samarbete med Hasse och Tage, rollen som Ulrika i Jan Troells film Utvandrarna (1971). Hon hade medfödd skolios (sned ryggrad) som upptäcktes efter en fallolycka i barndomen, vilket plågade henne livet ut och tvingade henne sluta uppträda 1999. Bildlicens verifierad som public domain (svenskt pressfoto före 1976).

Berättelser om svenskar · läromedel för svenska som andraspråk. Skapat inom Läromedelsprojektet. Senast uppdaterad 2026-06-12.